

JANA REČKOVÁ

**CESTA
DO JABLOŇOVÉHO
SADU**

CENA TRIFID

TRIFID

Jana Rečková
Cesta do jabloňového sadu

Copyright © Jana Rečková, 2013
Cover © Vladimír Křižan, 2013
© Stanislav Juhaňák – Triton, 2013

ISBN 978-80-7387-483-4

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.tridistri.cz

JANA REČKOVÁ
CESTA DO JABLOŇOVÉHO SADU

JANA REČKOVÁ

CESTA
DO JABLOŇOVÉHO
SADU

Stanislav Juhaňák – TRITON

V té podzimní tmě a vlhku mě napadlo, že jsem toho vypila málo a že jsem radši měla pokračovat a pokračovat, protože mám na cestě ten viadukt, pod kterým se vraždí. Vybavila jsem si nějakou znásilněnou holku (to by se mě už nemuselo týkat, jenže docela nedávno jsem četla v Blesku o znásilněné padesátileté houbičce, lidi jsou fakt *divný...*), pak nějakou akci s nožem, žárlivost nebo co, a naposled tam zastřelili bohatého podnikatele. No, na mě nikdo nežárlí, nepodnikám a vůbec, ale... Ty kroky. Kruci. Nebylo by lepší připotácet se na místo smrti totálně státá a pozdravit ji jako bezva fór? Jsem moc střízlivá. Moc.

Nebo mám moc bujnou fantazii? Nebo tady kolem probíhá Hra? Mládež se baví a hraje hry na hrdiny v reálu, klany se navzájem vybíjejí, někdo je příšera, někdo bojovník – pochopila jsem to jenom zčásti, když se o tom bavili v hospodě, ale musí to být docela legrace, tedy pokud máte na to nervy a fyzickou, kvůli úprku nočním městem, kvůli šermu a tak dál. Třeba za mnou jde někdo z Upírů. Možná jsem se prokecla, že upíry nemám ráda, a někdo z nich to slyšel. Co by ale dělali s nehrajícím civilem? Za to snad nejsou body?

Leda by si mě spletli s někým z Vlkodlaků... Blbost. V té hospodě byly z vlkodlaček jenom Zdenka, ta je malá a statná, a Eva, štíhlá a vysoká, s těmi dvěma si mě nikdo nesplete. Kromě toho nemám odznak hráče, a ten je zatraceně nápadný.

Takže to bude... Normální přepadení?

Byli dva, jeden vpředu, druhý za mnou. Ten zezadu mi hmátl po kabelce, sakra, ten krám je od Vietnamců, za dvě stovky, a sotva dvě stovky v ní, copak ten debilní lupič nepozná socku? Mně jde o ty doklady uvnitř a ten voprz s běháním po úřadech! Škubla jsem kabelkou k sobě, chlap něco žblechtl, asi sprostě, s cizím přízvukem, no jo, těm z východu možná připadáme bohatí všichni, a teď ten hlavní malér: jeho kámoš vytáhl nůž, čepel vyskočila, cvak. Hned jsem měla husí kůži, ale to mi nepomůže, husí křídla se nedodávají v té samé soupravě. Měla jsem víc běhat a posilovat, ale na to je pozdě. Kéž by mě sledovali Upíři nebo Vlkodlaci! Kéž bych se mohla proměnit v myš, proč nejsem myšodlak!

Nůž se mihl hrozně blízko, uskočila jsem, něco se páře, asi kabát, to je blbý, totiž za předpokladu, že po téhle akci ještě budu nějaký potřebovat. Asi nebudu. Ani ty doklady. Chlap se rozmachuje znovu, hrdina, troufne si na samotnou ženskou! Škoda, že neuvidím to zklamání, až zjistí, kolik mám u sebe peněz, fakt škoda, ten protaženej ksicht by se mi líbil.

Lupič za mnou ztichl – až teď jsem si uvědomila, že celou dobu něco polohlasně mumlal. Pak se rovnou proti noži vrhl hutný, těžký stín, pohltil zbraň i s majitelem a vítězně zařval, až z toho tuhla krev v žilách. No fakt, tuhla. Potom vstal. Zjistila jsem, že lupiči leží a přede mnou stojí někdo... Fakt zvláštní.

„Ty jsi Vlkodlak?“ zeptala jsem se nejistě.

„Ne,“ odpověděl pobaveně. „Ve skutečnosti jsem medvědodlak, ale jak ty vůbec poznáš lykantropa?“

„Díky za záchranu,“ udělala jsem v tom podivném hovoru krok na jistější půdu. „Je po nich?“

„Ne, aspoň doufám. Tenhle svět už o moc víc vraždění neunese.“

„Jo, na tom něco je,“ přisvědčila jsem upřímně.

Vykročil směrem, kterým jsem mířila původně. Očividně měl v úmyslu doprovodit mě. To už se mi hezky dlouho nestalo – tedy ne že by byl zrovna mladík, ale rozhodně vypadal mladší než já, i s těmi vousy. Měl jich vážně hodně. Tak pro tři osoby. Vlasů jakbysmet a pravděpodobně i síly, jak předvedl před chvílkou.

„Neodpovědělas mi na otázku,“ připomněl mi s lehkou výčitkou. „Jak poznáš...“

„Jo, já vím,“ skočila jsem mu do řeči. „To je taková hra. Někteří jsou jako upíři, jiní vlkodlaci, a co já vím co ještě, nehraju to, vykládaly mi to kamarádky v hospodě. Ty nepřátelské klany spolu válčí, teda *jako* válčí. Myslela jsem, že někdo z Vlkodlaků šel náhodou za mnou a pomohl mi.“

„To zní zajímavě,“ řekl překvapeně. „Nenapadlo by mě, že zrovna v tomhle světě...“

Zahlédla jsem, že mi jede tramvaj, a dala jsem se do běhu. Můj záchránce bez námahy klusal vedle mě, až mi přišlo, že se posmívá, jak funím. Ale neposmíval se, tvářil se úplně vážně, a co víc, vlezl do tramvaje za mnou.

Tak jsem si ho prohlédla. Kromě toho, že měl senzační postavu, tak akorát do akčního filmu pro odrostlejší holky, patřily do jeho výbavy ještě jiskřivé oči, hodně černé, oblečení z nějaké ošoupané kůže, boty taktéž, a hlavně spousta vlasů a vousů, ale to už jsem říkala. Bezdomovec? Ne. Ti zpustlí smrdí, a ti nezpustlí bývají oholení a ostříhaní a taky obyčejně nechodí v kůži. Nedokázala jsem si ho zařadit, zato mi bylo jasné, že by si na něj netroufl ani ten nejstatečnější revizor.

„Jedeš se mnou?“ zeptala jsem se nejistě.

„No.“ Zazubil se a jeho zuby stály za to, i když jsem tušila, že to nebude účinkem žádné z past, doporučených stomatologickou komorou. „Doufal jsem, že třeba dostanu kafe. Strašně dlouho jsem neměl kafe, tak aspoň sto let.“

„Páni, to musíš mít absták,“ plácla jsem, co mě napadlo.

Zasmál se. „Dobrý slovo. Absták. Tak co, kafe za záchranu kabelky? Není to slušnej obchod? Nebo se mě bojíš?“

„Ne,“ odpověděla jsem a dost mě překvapilo, že ani nelžu. Jako by měl na sobě nálepkou *ochránce*. „Ale v baráku hezky po špičkách, domácí je na nervy. A na hlavu taky.“

„Jsem ta nejtišší šelma v tomhle městě,“ prohlásil – a taky nelhal.

Proplížili jsme se chodbou jako duchové, zavřela jsem, oddechla si a uvařila kafe.

„To mi chybělo,“ řekl spokojeně, když upil. A to nebylo nic moc kafe, s lógreem, zalívané, kávovar nevlastním a džezvu jsem ztratila při posledním stěhování. „Tenhle svět má něco do sebe. Jaká škoda, že už...“ Koukl na mě, jako by hodnotil, jestli snesu pravdu, a dokončil: „Že už se skoro hroutí.“

„Hroutí?“

„Jo. Přišli jsme sem...“ Zase ten pohled! „Kvůli nějaké té eutanázii přestárých, potom zapalování žebráků...“

„Spíš houmlesáků,“ opravila jsem ho. Psali o tom v novinách.

„Nevěděl jsem, že je v tom rozdíl.“

„Žebrák může mít kde bydlet a může bejt boháč. V podstatě. Množina žebráků má samozřejmě průnik s množinou bezdomovců...“

„Jo, chápu,“ kývl a na poslední chvíli zachytil pramen vlasů, který mu padal do hrnku. Moje hrnky jsou půllitrové, aby bylo jasno, v těch se utopí leccjaká hříva. „Slova. Samá nová slova. Nejradši bych je sbíral.“

„Hrouť se svět,“ připomněla jsem mu.

„Všechny se hrouť,“ zamumlal. „Někdy tomu říkají zemětřesení. Houby.“ Bezradně rozhodil rukama, totiž rozhodil jednou, postavil hrnek na stůl a přidal k tomu gestu druhou. „Těm věčným lokálním válkám stejně nezabráníme. A zbořit slumy nejde. A pevnosti, ostnaté dráty a výcvik psů k zabíjení... Ničeho se nevzdáte. Jako všichni, jako všude.“

„Zapomněl jsi na biologické zbraně.“

„Cože?“

Vysvětlila jsem mu, co jsem věděla o viru španělské chřipky a ptačí chřipce a dalších lahůdkách. Otřásl se.

„Možná to tady už jednou bylo,“ řekl tiše. „Nebo víc-krát.“

„Co kdybys začal od začátku? Hm?“

Podíval se na mě, už potřetí, tím zvláštním pohledem. „Tak jo. Stejně jsem to potřeboval vyprávět. Ale od začátku to nejde, protože ten neznám. Ani to nejde do konce, ten taky neznám.“

Stejně to byl ten nejdivnější příběh, nebo spíš spletenec příběhů. Pochopitelně mi ho nemohl říct celý, když jsme té noci nad kafem zrovna trčeli rovnou v něm. Ale leccos jsem si domyslela a leccos našla v knihách, v nichž jsem – mnohem později – nervózně listovala v temných a současně nemilosrdně bodově osvětlených sklepeních, kde členové tajného knihovnického spolku uchovávají písemnosti, které přežily jeden či více rozpadů nebo hroucení. Samozřejmě neprozradím přítelkyni a spřízněnou duši, která mě nechala do těch

neuvěřitelných spisů nahlédnout a pomáhala mi v nich hledat, a mimo jiné tím porušovala zákony spolku a snad dokonce riskovala život, nevím, na to jsem se radši neptala.

Ne, ani tohle ještě nebyl celý příběh, ale obávám se, že ta podivná chvíle nastala v noci, možná už k ránu, kdy se začal psát sám a nečekal na mě.

Teď vím mnohem víc a mnohem víc se bojím, ale když mě můj nový záhadný přítel tehdy, té noci, nebo spíš k ránu, chtěl vzít s sebou, *k nim*, odmítla jsem. Ne, nešla jsem, a ne proto, že tam určitě měl svoje ženy (nejsem dnešní), ale protože bych tam nepatřila. Prostě tady počkám. Však ono to přijde. Nic nezmeškám. Nic nezmeškáme.

Předehra

Jeren

Toho jara nebylo jezero na svém místě a Jeren už si říkal, že matka snad měla pravdu, když mu vysvětlovala, že některé věci se prostě zjevují jenom v dětství, a jak člověk dospívá, postupně blednou a mizí. Připadalo mu to kruté, jako ostatně skoro všechno, co lidé v jeho malém světě nazývali moudrostí. Je jejich život skutečně tak vybledlý? Chybí v něm barvy, které by skrytě zářily za mlhou, chybí v jejich lese tajemství a překvapení?

Posledně už byl skoro odhodlán, že vleze do vody, temně hnědozelené a vonící úplně jinak než obyčejná řeka za vesnicí, a doplave k pramici, která se vždycky volně pohupovala na nízkých, krotkých vlnách. To bylo někdy na podzim a opar, vznášející se nad hladinou, se tvářil nevlídně, málem jako by mu hrozil ošklivým nachlazením. Proč si nemůžu nechat narůst srst, přemítal Jeren, když se schlíple vracel domů do vesnice, do svého světa, když šel naslepo a čekal, kdy narazí na pěšinu. Pěšina, která ho dovede domů, musí být šedivá; jakmile po ní udělá první krok, zešedne i okolí a podle toho pozná, že jde správně. Větvičky keřů zřídnou, třpytivá rosa z nich lhostejně skápně, a místo aby dodala vláhu lesní půdě, stane se z ní obyčejné bláto.

Svět, do něhož se narodil, byl skoro bezbarvý a jen zřídka kdy ho propouštěl jakousi neviditelnou branou jinam, kde barvy jásaly, i když tiše a pod závojem mlhy, kde voda zurčela a všechny kapky měly stříbrné hlásky. A zeleň, šťavnatá tak, až by se člověk šel rovnou pást, zeleň až ke břehu, pak úzký pruh písku nebo měkké, přívětivé hlíny... A na vodě pramice. Vždycky v ní někdo seděl a přemýšlel. Nehýbal se, nesáhl po veslech; ani jednou za ta léta, co ho Jeren vídal.

Jednou se zeptal vesnického šamana, proč je všude tak šedo. Šaman si překvapeně přejel rukou po krátkých vlasech v týle – jinde žádné neměl – a řekl, že jemu tyhle barvy stačí a jakživ neslyšel o jiných. Jeren mu vysvětlil, že je viděl na vlastní oči, a také mu prozradil, co si myslí o světech, že je jich určitě víc, a ten muž v pramici...

Tady na něj šaman upřel pozorný, pronikavý pohled. Jeren dokončil vyprávění – najednou mnohem stručnější, než by byl čekal. Ne že by se šamana bál, jen neměl rád ten pocit probouzení ze snu do střízlivého vědomí, který v něm vyvolávaly oči toho staříka.

„Viděls Prodavače jablek,“ řekl mu šaman. Tvářil se zamyšleně a sledoval víc bzučící mouchy než svého mladého společníka. Jako by se chystal jednu z nich ulovit a přidat její měňavá křídla do nějakého lektvaru. „Určitě jsi už o něm slyšel. Dětem neublíží, ale ty už skoro nejsi dítě. Opravdu by tě mohl odvézt jinam, do světa mrtvých.“

„Ale já myslel, že jsou i jiné světy pro živé,“ namítl Jeren. Mouchy byly šedivé a zrudlé, málem usínaly za letu.

Šaman zavřel oči, to u něj obvykle znamenalo, že už má těch hloupých otázek a prohlášení dost. Jenomže

tentokrát je najednou zase otevřel. Byly jiné; měly obrovské zorničky jako jámy a v nich mlhu, přesně tu mlhu, na kterou Jeren právě myslel.

„Nedostaneš se do nich v lidské podobě,“ pronesl šaman cizím, chraptivým hlasem. „Nenajdeš, co hledáš, ani co nehleď. Snad někdo najde tebe. Snad na tebe zbude perla... nebo jablko.“ Pak zalapal po dechu, mezi víčky mu problesklo bělmo, naklonil se na stranu, jako by měl spadnout. Jeren honem přiskočil a podepřel ho, i když pádem z nízké židličky by si stařík příliš neublížil.

„Co...“ vyhrkl a okamžitě ztichl, protože zjistil, že to ví.

Šaman se probral, protřel si oči. „Dnes určitě nemělo být zatmění,“ zamumlal. „Nepil jsem odvar z plesnivěk... Říkal jsem něco?“

Jeren mu to zopakoval; tu věštbu.

„Nedává to smysl,“ broukl starý muž. „Vedlejší účinky těch pitomých odvarů... Potřebuju...“

Jablko, pomyslel si Jeren, a když vzhlédl, viděl, že ho šaman slyšel, ačkoli nahlas nic neřekl. I to byla svým způsobem věštba.

A ještě na leccos dalšího vzpomínal toho sedmnáctého jara; myslel na matku a čím to, že je tak moudrá a na všechno zná odpověď, když je všehovšudy o nějakých osmnáct let starší než on, a vůbec, není to hloupost, aby člověk zmoudřel jenom tím, že spoustu let dře na poli a dojí krávy nebo loví v lese, pálí dřevěné uhlí, chytá ryby nebo vaří léčivé čaje z bylinek? V tom přece není žádná moudrost.

Všechny ty věci dělal také, i když zdaleka ne tak ochotně a odevzdaně, ale to přijde s věkem, ujišťovala ho matka, zvykneš si a budeš spokojený s tím, co máš, a s tím, co musíš. Kdyby uměl své rozutíkané myšlenky

sehnat do houfu a vtělit do slov, asi by jí řekl, že nevidí žádný smysl v prostém přežívání ze dne na den a vlastně mu přijde hloupé říkat tomu život.

A přece, proti své vůli, věřil tomu, co mu matka řekla o ztracených světech dětství, a proto mu teď, když své jezero nemohl najít, tekly slzy a nechtěl být dospělý.

To, že se před ním všechno rozmlžilo, nejdřív přičítal slzám, ale ty barvy, jasné a mluvící, hutná, a přitom svěží zeleň, jen ukousnout a žvýkat, zvuky skrytých ptáků, které by si přál spatřit a možná ulovit, ale jenom na ozdobu, pro potěšení a jenom na chvíli, než je zase pustí na svobodu, vzdálený šplíchtot lenivých her vody a vánku, to mohlo znamenat jedině: byl zase *tady*.

Poskočilo mu srdce; a poskočil si jako malý kluk. Pak se dal do běhu barvami a oparem.

Prodral se rákosím, jež ho laškovně píchalo a šelestivě vykládalo něco o neurvalých vetřelcích, a byl na místě, které znal ze snů i toulek. Stál po kolena ve vodě jezera z jiného světa a viděl uprostřed pramici se schýlenou postavou.

Tak mě sem ještě naposled pustili, pomyslel si a pro jistotu se na sebe podíval, jestli se snad neproměnil v něco divného, protože šamanovi přece jen trochu věřil, podobně jako matce. Pak postoupil do jezera, hlouběji a hlouběji, a když už nestačil, začal plavat. Zdejší voda se nechovala nepřátelsky jako ta v jejich řece; nesla ho ochotně, ani se nemusel namáhat. Muž na pramici se pohnul a Jeren se zajíkl leknutím, div se nenapil. Je opravdový, prolétlo mu hlavou.

Muž si odhrnul kápi. Měl prošedivělé vlasy, hrana-tou tvář s jasnýma očima, široká ramena. Pod pláštěm nějaký kožený oděv, možná vestu; ten druh oblečení, které s člověkem sroste a stane se jeho vlastní kůží.

Usmál se, přívětivě přimhouřil oči, chopil se vesel a loďka se pohnula Jerenovi vstříc. Vyhoupnout se do ní byla hračka, ne jako v jejich řece. Těžší bylo najít si v ní místo, protože byla plná jablek, zralých a barevných, jablek z tisíce různých stromů, která se sobě vzájemně nepodobala, každé mělo jiný odstín a tvar, jinou vůni a jinak se kutálelo, když do něj opatrně strčil.

„Prodavač jablek, tak to říkal šaman,“ promluvil Jeren a muž přikývl. „Odvezeš mě jinam?“ pokračoval Jeren.

„Bojíš se toho, nebo si to přeješ?“

Jeren si při zvuku jeho hlubokého, trochu zastřené- ho hlasu vybavil zasutou vzpomínku z dětství. Matka tehdy s lítostí řekla o staré sousedce: ‚Té už Prodavač dal poslední jablko.‘ Teprve teď chápal, co tím myslela.

„Znamená to smrt?“ zeptal se.

Prodavač jablek pokrčil rameny. „Tohle je moje Jezero odpočinku. Na řece, která má jen jeden břeh, rozdává smrt, jak jinak, vždyť pocházím z doby konce a rozpadu, ale tady nemusím nic, co sám nechci, i když jen nakrátko. Než mě zase zavolají.“ Upřel na Jerena pohled, který nebyl sám o sobě děsivý, jen děsivě hluboký, a Jeren už věděl.

„Když se teď vrátím domů, už nikdy nenajdu jiné světy,“ řekl.

„Ovšem,“ přisvědčil Prodavač. „Ale to není žádné neštěstí.“

„Jenomže já to tak nechci.“

„A co chceš?“

„Svézt se na tvé loďce.“

Prodavač se znovu usmál. „Vezmi si jablko. Vyber si, které se ti líbí.“

„Umřu?“

„Ne... Nebo ano? Já nevím. Uvidíme.“

Jeren sklonil hlavu a prohlížel si jablka. Jedno krásnější než druhé, jak si mám vybrat? Ani si nebyl úplně jistý, jestli má strach... Něco ho napadlo. „Ty už jsi umřel?“

„Nevím.“ Muž si pohladil krátký vous. „Kéž bych mohl. Jít za svou milou. Po bílé pěšině, kterou jsem dosud nikdy nešel. Místo toho nechávám za sebou mrtvé světy a nacházím jiné, ale přitom je jim všem určen zánik a zkáza, než...“

„Než co?“ vyhrkl Jeren.

„Než se obnoví. Děje se to pořád.“ Prodavač přiložil velké, silné ruce k sobě a svíráním a rozevíráním prstů naznačil tep.

„Vypadá to jako srdce,“ řekl Jeren nejistě. Zakousl se do červenožlutého jablka a barvy jezerního světa zjasněly, i když mlha zůstala. Zvaly ho k sobě, všechno kolem ho zvalo.

„Jako srdce,“ přitakal Prodavač. „Jako svět, jako jablko...“

„Jako perla,“ dokončil Jeren. Kdyby v té chvíli něco takového vyslovil šaman, určitě by neomylně poznal věštbu. Ale tohle řekl jen on sám.

Utřel si z brady šťávu z jablka a bylo to, jako by ze sebe současně setřel svůj rodný svět; teď už nemohl zpátky. Zatočila se mu hlava. Pomyslel si, že umírá. Nikdo ho neoklamal, nikdo mu nelhal, všichni svým způsobem mluvili pravdu; všechno si zavinił sám.

Okolí zavířilo a zasmítalo se. Vzduchem a vodou se míhala vesla a nebylo vůbec jasné, kde je vzduch a kde voda. Jediný pevný bod byl Prodavačův hranatý obličej s klidnýma očima. Jablka se sypala, létala, vznášela se a padala, a kde dopadla, rozprskla se, jako když rozkvé-

tá květ, ale obrovský, nezměrný květ, před jakým by se člověk v hrůze dal na útěk. Prudké pohyby a kлокot všude kolem nedoprovázel žádný zvuk, ticho úplně ohluchlo.

Potom se houpali na řece, široké a nesmírné, která měla jen jeden břeh, proplouvali pod mosty, jež nekončily, ale sahaly tak daleko do řeky, kam až člověk dohlédl nebo kam by dovesloval.

„Neumřel jsem?“ Jeren se zamlel na dně loďky a překvapeně zjistil, že nerozmačkal ani jediné jablko. A že jich nebylo. Co to z nich jenom vyrostlo, když se rozevřela jako květ?

„Asi ne,“ odpověděl Prodavač. „Dnes mě mé povinnosti přivolaly zpátky na řeku obzvlášť neurvale, ale to nic. Jsi tady, no ne? Možná budeš pokračovat v mém příběhu, až najdu tu pěšinu.“

„Ano? Ale já tvůj příběh neznám.“ Jeren se tiše zasmál. „Ani tvou pěšinu.“

Zadoufal, že to bude hodně dlouhé povídání. Než se bude muset chopit vesel – ačkoli to by klidně mohl, vesla nevadí – a začít prodávat jablka a nechávat za sebou smrt. Užasl, jak v tom má najednou jasno: když ve světě umře moc lidí, tak jejich svět zahyne s nimi. Zavřel oči a spatřil kutálející se jablko. Zelené, žluté, červené, a pak najednou měňavé, perleťové jako vnitřek říční škeble... Raději oči zase honem otevřel a pohlédl na Prodavače.

„Bude to hodně dlouhé povídání,“ řekl Prodavač s vážným úsměvem a odložil vesla.

Oliver – vyprávění

Za řekou se snad kdysi rozkládaly zelené louky, pluly po ní šífy s uhlím a řádily motorové čluny, které večer vystřídaly lampiónové plovoucí diskotéky. Za loukami ležel les a za ním možná město lidí. To už ale bylo zatraceně dávno.

Před dvaceti lety té řece říkali Mezice, ještě předtím Travěna, a úplně na začátku to možná byla Vltava, ale jmény starého světa si už nebyli jisti ani ti nejvzdělanější a nejsečtější vlastníci knihoven. A úplně na začátku mívala druhý břeh. Ještě teď se každoročně našlo pár mysticky založených bláznů, kteří se vypravili na druhou stranu mostu. Obyvatelé jim obvykle zamávali – a rozdělili si jejich majetek.

Nikdo se odtamtud nevracel, a jak by mohl, když nebylo odkud.

Most byl z kamene a ani poslední století mu neubralo na spolehlivosti, přestože jeho mocné pilíře už by nikdo nespočítal. Očividně mu nevadilo, že mu chybí konec. Noví obyvatelé, ti nejbližší k Zaříčí, mívali divoké, vyděšené oči a jejich děti koktaly nebo se dlouho počůrávaly. Dokud se neobjevili další nováčci a neusadili se ještě o kousek dál.

Na jediném břehu teď hořely ohně, lidé si vařili odpolední jídlo – na mostě nebylo žádné ohniště. Někteří polehávali či posedávali v provizorních chatrčích nebo pod šikmými stříškami z větví, jež je trochu chránily před sluncem, děti se honily kolem, ale matky je nespouštěly z očí ani při vaření. Chatrné stěny přístřešků pozvolna rozfoukával vítr; většinou se skládaly hlavně ze suché trávy. Nemělo smysl stavět něco důkladnějšího. Každou noc na břehu řádily hordy waryrů a pokou-

šely se zmocnit těch, kdo se zvečera na poslední chvíli vmáčkli na samý kraj mostu.

Schopnost waryrů snášet pod sebou tekoucí vodu se u různých jedinců lišila, našli se i takoví, kteří dosáhli Smrtné hranice pěti metrů. Obyvatelé mostů vždycky na noc stavěli hlídky a muži poblíž kraje měli i tak lehké spaní a spali ozbrojeni.

Přes den zase strážci dbali na to, aby se jim na mostě neusazovali nežádoucí cizinci. Nikdo nezastavil blázna, který se chystal přejít přes řeku, ale hlídky ho pro jistotu doprovázely, a kdyby se pokusil vmísit mezi starousedlíky, mohl být rád, pokud by vyvázl jenom s modřinami. Poutník v nouzi směl požádat o ubytování na noc, ale neměl-li co nabídnout výměnou, uspěl jen zřídkakdy; koneckonců lidé věděli, že i waryrů chtějí jíst. Leda by chtěl rozšířit hranici obytného území mostu směrem k Zaříčí, to se však každému nepodařilo; zmizelé zoufalce nikdo nepočítal.

Mladý strážce se stříbrným odznakem mostu na hrudi si posunul čepici se zlomeným štítkem do čela a zahleděl se k lesu.

„Co to je?“ vyhrkl znepokojeně.

Muž, který klimbal vedle něj, opřen zády o sloupek zábradlí, zvedl hlavu. Na krku mu visel zašlý, matně lesklý medailónek. „Kde?“

„Tamhle. Teď stojí za stromem. Jsou dva.“

„A jo.“ Muž s medailónkem se podrbl v rezavých vousech. „Tu holku jsem už viděl. Patří k nim, je to waryre.“

„No právě. Jednou jsem ji skoro zabil,“ řekl mladík s odznakem. „Mám ten dojem. Vážně.“

„Skoro u waryrů nic neznamená,“ poznamenal zrzek.

„Ten chlap jde sem,“ hlesl mladík. Ani nevěděl, čeho se bojí.

Muž krácel pomalu a ztěžka, jako by byl unaven. Měl na sobě běžný oděv, sestavený z různorodých a neladících kusů, většinou ze zbytků kůže, zalátaný a nepadnoucí. Pod volnou vestu se schová libovolné množství zbraní, další užitečné věci se strčí do důkladného rukساku na zádech. Celkově poutník zdálky působil masivně, asi jako rakve, podobné sejfům, jaké si pořizují do svých sídel upíři a někteří ortodoxní spáči. Špinavě šedé vlasy mu čechrал vítr. Asi už si je dlouho nestříhal. Starší strážce vstal. Ale oholený je, všiml si, když se neznámý přiblížil, jeden ze šťastných majitelů břitvy, podívejme! Klidný obličej, strohé vrásky, střízlivé oči. Až moc. Tyhle věčné, střízlivé typy leckdy skrývají nebezpečí pro ostatní. Úsporné pohyby. Tulák, i když ten lepší druh.

Muž se zastavil přesně před neviditelnou čarou, která v myslích strážců i stálých obyvatel ohraničovala teritorium mostu, jako by ji viděl.

„Rád bych požádal o nocleh,“ zavolal. „Jsem poutník, ráno půjdu dál.“

Strážce si prohrábl narezlou kšticí. Chlap má na krku stříbrný řetízek, určitě není waryre, ale proč se bavil s tou holkou? „Znáš Lejdju?“ nadhodil neurčitě.

„Už jsem tady byl.“ Muž na něj upřel těžký pohled. „Ve dne je docela milá... Mám síť, nebudu zabírat místo. Nejsi ty náhodou Kajzr?“

Mladý strážce šlehl pohledem po svém druhovi. Skutečně se tak jmenoval. Zdědil jméno po otci, který býval také strážce. Tak to na mostech chodilo, když otec zahyne v boji, syn si vezme jeho jméno.

„Jo, po tátovi,“ přisvědčil zrzek. „Dostali ho předloni stříbrolovci.“ Téměř neznatelně pokynul, tulák se dal

do pohybu. Zastavil se před nimi, napřáhl dlaň a Kajzr mu do ní vložil testovací minci. Musel si ho prověřit, i přes ten řetízek – leckteří waryři jsou tak mazaní, že nosí napohled stříbrné přívěsky a prsteny. Zkušební mince jsou ovšem z pravého stříbra.

„Můžeš si pověsit síť za třetí pilíř vpravo,“ ukázal strážce poutníkovi, když si bral minci z jeho nezraněné dlaně. „Včera tam někoho odřízli, dva nebo tři tuláky. Máme tu teď dost pirátů.“

Piráti šli po stříbře, protože ho na světě ubývalo. Prý ho sbírali lidští otroci upírů a v bednách zakopávali hluboko do země nebo házeli do hlubokých tůní, jež zůstaly po dávných lomech. Pár takových otroků se nejspíš našlo i mezi stříbrolovci, ale ostatní piráti si je prý hnusili a nebrali je na své lodě. Pokud to nebyla jen jedna z pověstí – ve skutečnosti pracovali pro upíry skoro všichni stříbrolovci a trhy se stříbrnými zbraněmi a ozdobami, které dřív bývaly téměř v každém městečku, v posledních letech prakticky vymizely.

Obětem bylo zpravidla jedno, jestli je zabije otrok bez vlastní vůle s tupým, kalným pohledem, nebo bystrý, svižný mizera. Poutníci, nocující na mostech v sítích, mívali zhruba desetiprocentní úmrtnost během jediné noci, ale někteří to brali jako drsný sport.

Tulák si rozhalil vestu, předvedl prak a dlouhou dýku. Kajzr znovu pokynul a návštěvník vykročil po dlažbě mostu ke třetímu pilíři. Dával pozor, aby nešlapal na linie územního rozdělení, nakreslené křídou, které starousedlíci žárlivě střežili, nesnažil se nahlížet za latkové či plátěné stěny jednotlivých bytů. Když nepřišlo, každý si raději svinul střechu a užíval si jediného rozměru, který měl k dispozici v dostatečném množství. Stálí obyvatelé věděli, že nahlížet jiným do sou-

kromí se nevyplácí, to jen cizinci tu a tam neodolali, a tenhle na to měl výšku, ani by nemusel natahovat krk. Ale choval se slušně. Rozjívěných děcek, kterým tady na mostě trvale chyběl pohyb, si nevšímal, na hašteřivou bezzubou babku, která si vymyslela, že jí stíní nebo nějakou podobnou pitomost, a napůl srozumitelně mu spílala, se vlídně usmál.

Na sloupcích zábradlí viselo už několik splasklých sítí a další místa byla rezervována, což hlásaly nápisy křídou nebo kouskem cihly. V jedné už dokonce kdosi spal s rancem v klíně, schoulený jako dítě v břiše u maminky.

Nový nocležník našel volné místo, vytáhl z batohu důkladnou síť a začal ji zručně upevňovat ke sloupkům. Občas odstrčil dítě, které mu překáželo, ale opatrně. Znal mosty, věděl, že je tu neustále pod dohledem desítek očí. Když vyzkoušel pevnost úchytů, spokojeně se usadil ke sloupku a pustil se do jídla. Loudící děcka nijak zvlášť neodháněl, jen klidně prohodil: „Mám málo a musím dojít daleko. Běžte si jinam.“ Loudilové se kupodivu rychle vzdali a ztratili se.

Kajzr se zvedl. „Jdu se na něj mrknout.“ Kolega ve službě svažil obočí. Odkdy se šéf hlídky zajímá o tuláky?

Zrzavý strážce se loudal po mostní *volné stezce*, krouťící se mezi vyznačenými hranicemi, zdravil se s těmi, kdo nebyli skryti za stěnami. Zastavil se u nového hosta.

„Dobrá síť,“ poznamenal, nakláněje se přes léty ošoupané kamenné zábradlí.

„Jo. Vyzkoušená.“ Tulák pokojně hryzal tenkou, zplanělou mrkev. Tu asi vykopal u Starého Sadu, prý je tam dost zeleniny, člověk jenom musí vědět, kde ji hledat, všechny zahrady tam zarostly vysokou trávou.

Kromě toho se po okolí často potulují waryrí, a jak každý ví, ti nebývají zrovna přátelští ani ve své denní podobě. Obzvlášť když jde o jídlo.

„Jak se setmí, všichni se sem nahnou,“ poučil hosta strážce. „Nemůžeš tady takhle sedět, jasný?“

„Tak už to vyklop,“ řekl tulák. „O co jde?“ Ani v nejmenším se nenechal zmást instruktáží, která byla v jeho případě očividně zbytečná.

„Já jsem...“ Kajzr nikdy nebýval v rozpacích, ale teď tedy byl. „Znáš mě, ale já tebe nějak nepoznávám...“

„Jsem Oliver.“

Kajzr polkl. „Jo. Jasně. Měl jsem ten dojem. Táta mi vyprávěl o Velkém ohni, tehdy jak se waryrí spojili s upírama a odchyťávali lidi z mostu hákama na řetězech...“

„To už je dávno,“ řekl Oliver. „Tvůj táta byl v tom boji zatraceně dobřej.“

„Ty taky. Dodnes si o tom lidi vykládají, když je klidnej večer. Když tě představím, udělají ti místo.“

„Ne,“ přerušil ho Oliver. „Nejsem ležec.“ Zahleděl se k zapadajícímu slunci. Je čas přesunout se do sítě. Ohně na březích zhasínají, jen ty nejmenší ohýnky, blikající pochodně, se stěhují na most; starousedlíci zvaní ležci se vrací domů.

Kajzr si olízl rty. „Je to pravda, žes tehdy vyběhl a vytáhl Lejdju z ohně?“

„Byla zraněná. Oni nemůžou za to, co jsou, kamaráde.“ Oliver se obratně přehoupl přes mohutné kamené zábradlí a zapadl do sítě. Kajzr ani nepostřehl, kdy při tom rychlém manévru chňapl po batohu. Naklonil se přes zábradlí.

Oliver, muž, který kdysi zachránil život jeho otci, si připravoval k ruce prak, aby po něm mohl sáhnout je-

diným hmatem, a rovnal si za pasem dýku v pletené pochvě. Vzhlédl a usmál se, pak zavřel oči. Kajzr by přísahal, že ve vteřině usnul.

Jeren

Jeren překvapeně pustil své veslo. Vůbec si neuvědomil, že si přesedl vedle Prodavače a vesluje s ním v jednom rytmu; jako by to dělal odjakživa. Vyprávění ho dočista strhlo, byl napjatý, jak to dopadne.

„Řeka změnila hlas,“ řekl Prodavač. Vlastně Oliver, jmenuje se Oliver. Zvláštní jméno, opravdu z jiného světa.

Jeren se zaposlouchal a vzápětí to rozeznal. Melodie proudu ztěžkla a také se změnilы barvy kolem nich. Zmínil se o tom a Oliver kývl, jako by to bylo samozřejmé.

„Řeka ví, co přinášíme,“ dodal. „Chyt se toho vesla. Neboj se. Někdy se ptám sám sebe, čím to, že tahleta báje o věčném převozníkovi a předání vesla prostupuje všemi světy?“

„Otázka bez odpovědi,“ zopakoval Jeren, co obyčejně říkala jeho matka, když se ptal na hlouposti. Napadlo ho, jestli se mu po ní bude stýskat. Určitě, přestože ho už nechtěla hladit, že je moc velký, a nezpívala mu. Jenže její moudrosti nijak neželal. Hledal nějakou jinou.

„Správně... Podívej!“ Oliver pokynul veslem a v mlze se objevila obří vrata. Postavili je přímo ve vodě, aby bránila nežádoucím lodím vniknout do přístavu. Vrata byla součástí mohutné, masivní hradby a na té hradbě někdo stál... „Sáhni pod lavičku!“ houkl Oliver.

Jeren se sehnul a nahmatal štít. „Na co?“ hlesl.

Vzápětí mu ruka jakoby sama od sebe vyletěla a nastavila štít letícímu šípu. Odrazil se a spadl do vody. Oliver už měl také v ruce štít a hbitě šípy srážel dřív, než mohly některého z nich zasáhnout. Zatím se do štítu zabodly jen dva, nápadně krátké; možná to byly šípky z kuše. Jeren zamžoural na hradby. Ovšem, teď už lučištníky rozeznával zřetelně.

Páni, těch je! Nikdy neviděl tolik vojáků pohromadě.

Do jejich mrňavé, bezvýznamné vesničky za jeho života jen jedenkrát zabloudil malý oddíl, a ještě jen proto, že doprovázel výběrčí daní do města u hranic, protože v lesích údajně řádili lupiči. Těch mužů tehdy bylo šest a vyjedli jim všechny zásoby, ublížili několika ženám (on tehdy samozřejmě ještě netušil, o co přesně šlo) a zabili dva muže. Jedna z těch žen později porodila dítě a uškrtila ho a šaman stál před její chalupou, nikomu nedovolil vstoupit a odháněl všechny zvědavé i halasně rozhořčené...

Šest vojáků! Tady jich bylo... snad sto! Kolik zla napáchá stovka vojáků? Neuměl si to ani představit.

„Možná nás nemůžou zabít,“ navrhl nesměle.

„Ano, možná, ale já nemám v úmyslu na to spoléhat,“ odvětil Oliver trochu zadýchaně. „Dobře, už jsem prokoukl jejich systém, zvládnou to. Ty vesluj ke vratům, já nás budu chránit.“

„Jak se dostaneme dovnitř? Nevezmou na nás meče?“ Zbraně ho děsily i fascinovaly. Nevěděl, co znamená systém, ale došlo mu, že jde o rychlost a obratnost vojáků, bránících přístav. Jako bychom byli útočící vojsko, pomyslel si. Obléhání hradeb! Něco, o čem slychal jen v pohádkách.

„Odemknu.“ Oliver zaklel a vytrhl z boku loďky zápalný šíp. „Jakmile budeme uvnitř, už si netroufnou

vzdorovat,“ pokračoval, mávaje štítem s nepochopitelnou přesností.

Jeren se chopil vesel a spolehl se na jeho ochranu. Vesloval, jako by v životě nedělal nic jiného – a nepřekvapovalo ho to. Mrkl se Oliverovi na ruku. No jistě, neměl ji popálenou. Opravdu to vypadá, že nám nemůžou nic udělat, uzavřel svou úvahu, ale Oliver má pravdu, určitě bude lepší nezkoušet to.

Řeka jako by se vzdouvala proti němu, vzdorovala, bouřila se, jako by měla jen tenhle jediný svět a bála se, že o něj přijde, ale Jeren veslař v sobě našel také dost vzdoru a nevzdával se, přestože kolem něj všechno hořelo a plápolalo, vzduch, dřevo člunu i voda.

Byli u vrat, přitáhl jedno veslo do člunu, zabral druhým, dřevo loďky se otřelo o dřevo brány, zaskřípalo a zadrhlo se. Oliver vstal, odložil štít; beztak už je shora nemohli zasáhnout. Začal klepat. Nejdřív potichu, pomalu, s přestávkami mezi údery. Pak zrychlil, údery duněly a hřměly a brána se postupně rozechvěla, rozezněla, jako by se staré mocné kmeny v ní proměnily ve struny, prohýbala se, vrzavě a nemotorně tančila za doprovodu bubnu Oliverovy pěsti a těžké melodie řeky. Pak pukla, jako puká poupě vlčího máku, právě tak klidně a samozřejmě.

Pramice se vkolébala do říčního přístavu, Jeren dovesloval ke kamennému břehu, vyskočil a přivázal ji k železnému kruhu. Zazdalo se mu, že ten kruh pod jeho dotekem zrezavěl. Brzy se rozpadne. Snad ještě dvě, tři lodi... Nebo už žádná, dodal v duchu střízlivě.

Nikdo po nich nestřílel. Lidé neutíkali; stáli na nábrežích, dívali se, kdosi dokonce teskně hrál na píšťalu, píseň vlhkou a temnou.

„Pojďte si pro svá jablka,“ vybídl je Oliver. „Nikdy nevíte, kam vás dovedou, stejně jako netušíte, kde končí mosty přes řeku.“

„Každé voní jinak,“ řekl Jeren potichu dívce, která se očividně bála, jenomže tu byla a hlasu Prodavače nedokázala odolat. Usmál se na ni, ona vstoupila do loďky, vybrala si a zůstala stát vedle hráče na píšťalu. Zpívej, pomyslel si, nesnesu tu osamělou píšťalu!

Dívka se nadechla a dala se do zpěvu, hlas měla hluboký a temný; jako by se chvěl na více tónech současně. Jako by přivolával. Zval. Lidé si brali jablka, ale zásob v loďce neubývalo. Setmělo se a zmlkl zpěv i píšťala a na nábřeží se už nic nehýbalo. Jeren si přejel rukou po čele, pak se ohmatl celý.

„Neproměnil jsem se v něco... jiného?“ zeptal se nejistě.

„Ne,“ odpověděl Oliver a usedl k veslům. Jerenovi připadalo, že ho ta otázka vůbec neudivila. „Vojáci se neobjevili,“ dodal Prodavač. „Touhle dobou už se nejspíš pokoušejí utéct přes hranice území.“

„Pomůže jim to?“

„Ne. Když se svět vylidní, přestane držet pohromadě. Aspoň myslím. Možná se pak protáhnou všechny mosty až do Zařičí.“

„Tam leží ten tvůj sad?“

„Není můj.“ Oliver se ve tmě usmíval, nebylo to vidět, ale Jeren to už poznal. „Teď patří jí.“

„Komu?“

„Mé milé.“

Oliver – vyprávění

Oliver znal mosty, ty obyčejné i ty do Zaříčí. Byl na cestě tak dlouho, že už si nepamatoval, kdy a kde začala, a nechápal, proč ze všech původních tuláků právě on pořád přežívá. Nejméně dvacet let nepotkal poutníka staršího, než byl sám, na mostech poznával děti mužů, s nimiž kdysi seděl u ohně nebo bojoval proti nočním útokům waryrů, a žen, s nimiž spal. Některé z těch dětí mohly být jeho, ale neptal se.

Znal piráty a uměl se jim ubránit, ale této noci se chystala nějaká velká událost a Lejdja se tím trápila, i když se strašně snažila nedat to najevo. Lejdja prostě byla jeho mládí a občas mu říkala, že on je její život. Jako všichni waryrů pohrdala ležci a nenáviděla spáče i upíry, a tuláky považovala za lovnou zvěř. Ale Oliver pocházel ještě ze starého světa a waryrů vědma mu říkala *vandre*, to znamenalo, že by jednou mohl přejít přes most do Zaříčí. Smál se, když ho stařena pobízela, ať to konečně udělá, a pokaždé nad tím mávl rukou.

Lejdja byla nezřízeně pyšná, že má takového milence. Před lety se na něj mladí hoši waryrů domluvili, tři silní mladíci, a on je porazil, tak byl silný a rychlý. Potom jim vědma zakázala přibližovat se k němu. Ať už se o tom boji později vykládalo cokoli, Lejdja věděla, že předtím odložil všechno stříbro. Viděla to na vlastní oči.

Oliver se v polosnu usmíval, vzpomínal a barvy uplynulého dne se mu zdály jasnější. Strávili spolu celé odpoledne, milovali se na trávě za vědminou zahradou a Lejdja mu pak vyprávěla o své návštěvě ve městě spáčů. „Pořád se nás snaží na něco nalákat,“ posmívala se. „Ale já o ty jejich výmysly nestojím. Kavárny, pfi. Trhy, na co?“

„To nejsou jejich výmysly,“ řekl Oliver. „Ani se nesažá nikoho nalákat, leda sebe. Oni bývali lidmi, víš. Po Rozpadu, když se všechno změnilo, vyhnali opravdové lidi z měst a teď si na ně hrají.“

Lejdja kývla, jako vysvětlení jí to stačilo. „Byli jsme tam na výpravě. V jedné ulici jsme viděli úplně novou ceduli, Rykal nám je vždycky čte... Prodlužování neh-tů! K čemu to je?“ Vytasila drápy, chvílku si je zasněně prohlížela, potom ho něžně poškrábala na hrudi.

„Teď jsi na to kápla,“ poznamenal a dívka se rozesmála.

„Čekala bych, že spíš budou mít salóny na prodlužování zubů! Pak by se třeba vyrovnali upírům, no ne?“

Radši si ji přitáhl blíž a začal se s ní trošku prát, tak jak to měla ráda. Nechtělo se mu rozebírat tu pověru ze starého světa. Lidé – ležci i tuláci – a kupodivu i někteří waryrí si často ztotožňovali spáče s upíry. Nejspíš proto, že i spáči byli krátce před rozpadem starého světa pohřbeni a později se ze svých hrobů znovu vynořili. Vypadali ale trochu jinak, chovali se trochu jinak a zřejmě si nic nepamatovali; nic, nebo jen velmi málo. V mnohém jiném se skutečně podobali upírům, ale rozhodně nedávali přednost krvi před pořádným kusem masa.

Lejdja ho pustila a provinile mu lízala hluboký škrábanec na rameni.

„Budu mít na tebe památku,“ řekl. „Ty jsi moje mláď, Lejdjo.“

„Nemohla bych tě zabít. Radši bych umřela sama.“ Klečela nad ním a celá se leskla potem. Voněla jako léto těsně předtím, než se stane podzimem, a trochu i tím stvořením, ve které se večer promění. Dívky waryrí své lidské milence zabíjejí, a to není žádná pověra.

Přesto je mladíci vyhledávají a doufají, že právě jim se podaří užít si všechny rozkoše a pak uniknout bez placení.

„Této noci bys ho mohla zabít,“ ozval se chraptivý hlas waryrí vědmy. Prodrala se houštím, aniž ji zaslechli, a teď si je kriticky obhlížela. „Jsi pořádný kus chlapa, vandre,“ pravila zamýšleně. „A Lejdja je nejkrásnější z waryrí. Vypadáte moc zamilovaně...“

„Ven s tím!“ Oliver se pomalu posadil. Necítil ohrožení; ve vzduchu viselo něco jiného. Možná věštba.

„Od půlnoci můžeš přejít most, vandre. Most do Zaříčí.“

„Nechci.“

Lejdja se k němu přitiskla, jako by ho chtěla chránit. „Nechce,“ opakovala. „Slyšelas ho.“

„A řekne ti, že už nic nehledá,“ ušklíbala se stařena. „Ale to je lež. Hledá smrt. V sídlech spáčů, kteří nenávidí lidi, ve tvém objetí, všude. Kdyby věřil, že ji najde v Zaříčí, snad by se vrhl do řeky a plaval na druhý břeh.“

Vědma zvažněla a Oliverovi v té chvíli připomněla vychrtlou šedivou šelmu. V té podobě ji před lety potkal poprvé. Bylo to v noci, ona měla hlad, ale nepokusila se ho ulovit. Snad pro ni prostě byl moc velký, kdo-pak ví? Matně si vybavoval, jak v měsíčním světle hledal kameny a střílel z praku po králících a veverkách, a pak ještě její žluté zuby a krev zvířátka, které jí přinesl.

Teď už se po nocích netoulal.

„Co najdu v Zaříčí?“ zeptal se.

„Přístav,“ řekla. „Lodě, které odplouvají na všechna možná místa, ale nikdy nedoplují na náš břeh. Nebo snad lodě, které nemohou vyplout? Jabloně ze starého

světa, začarované jabloně. A třeba i města, jaká pama-
tuješ ze všech lidí už jenom ty... Už nevím, je to daleko,
věci mi splývají a ztrácejí se v oparu.“

Lejdja poslouchala a bledla, jako by postupně začala
chápat, že vědma jejího rodu mluví pravdu. „Vrátí se?“
hlesla.

Vědma si povzdechla. Začichala. Vzduch už byl cítit
smrtí, ta stará vlčice v ní to poznala. „Možná nebude
kam. Možná nebude ke komu.“

Jeren

„Vůbec tomu nerozumím,“ řekl Jeren s bradou v dla-
ních. Poloseděl, pololežel mezi jablky, která se nějak
udělala pohodlnější a netlačila, houpal se spolu s loď-
kou, nebylo mu zima, ale chyběl mu ohniček. Aspoň
malinký, pár plamínků na rozptýlení tmy a mlhy. Jen
tak na zahřátí duše.

„Ani já,“ vzdychl Oliver. Ležel na zádech na přídi
a díval se na hvězdy. „Jsou úplně jiné. Pokaždé jsou
jiné, v tom to vězí. Za mého mládí, za mého světa, se
hvězdy neměnily. Vlastně myslím, že tehdy byl svět jen
jeden. Pak... mám v paměti díru, vyplněnou jen plame-
ny, divokým tancem lidojedů a mrtvých mezi poboře-
nými domy, hromadami odpadků a střepy z tisíce láhví,
společným třeštěním namol opilých tvorů, ze kterých
se teprve postupně oddělovali procitlí spáči, tupí poží-
rači, upíři a waryři – a my, určení k roli obětí. Potom
jsem putoval mezi světy, pod různými a vesměs nezná-
mými souhvězdími. Občas jsem narazil na stará města,
dokonce i na taková, která jsem kdysi navštívil, ale
změnila se. Jako by se... smrštila. Zkřivila, deformova-

la. Sežvýkaná, s propadlými ulicemi, s podchody, kudy jsem se nemohl protáhnout, s domy, které na mě padaly, vyhlodanými kouty a kouty vyboulenými naruby...“ Potřásl hlavou. „Zdalo se, že jsem jediný, kdo mezi těmi různými kousky světů volně prochází, a jediný, kdo pamatuje ten starý. Když nepočítám upíry, jenže ti si na svou smrt vždycky pamatovali a taky měli docela jinou výživu...“

„Jakou?“ zeptal se Jeren. Polovině slov z toho vyprávění nerozuměl. Fascinovala ho stejně jako zbraně, přitahovala i děsila. Toužil naučit se s nimi zacházet.

„Krev.“

Jeren se bezděčně schouлил a přitiskl si dlaně na krk.

„I tahle báje se vine jako červené vlákno všemi světy,“ ušklíbl se ve tmě Oliver, bylo mu to poznat na hlase.

„Neznám ji,“ namítl Jeren.

„A přesto si chráníš hrdlo.“

Chvilí bylo ticho. Potom se Jeren přece jen zeptal: „Nesmíme z téhle loďky nikdy vystoupit na břeh?“

„Pročpak by ne? Já jen nevím, jestli právě v tomhle světě nemají nějaké nebezpečné noční tvory. A nechci...“

„Zkoušet, jestli nám můžou nebo nemůžou ublížit,“ dokončil Jeren a oba se krátce zasmáli. „Víš, chybí mi ohýnek.“

„Dobře. Vystoupíme, seženeme nějaké chrastí, rozděláme ohýnek. A potom budu hlídat. Nemusím spát každou noc,“ rozhodl Oliver. „Sáhni pod lavičku.“

Jeren čekal štít, ale místo něj nahmatal meč. Chytil zbraň a mávl s ní. Byl to tak samozřejmý pohyb, jako by nikdy nedělal nic jiného. Je kouzelný, pochopil. Všechno v téhle loďce je kouzelné. Volnou rukou zvedl jablko a nadechl se jeho vůně. Cítil...

„Co cítíš?“ zeptal se Oliver. Oči mu jiskřily temněji než tma kolem.

„Cítím...“ Jeren se znovu nadechl. „Víc než jablko,“ dokončil neohrabaně. „To bude tím, že mám hlad.“

„V tom ranci pod lavičkou na zádi jsou koláče,“ řekl Oliver. „Někteří lidé mají potřebu Prodavači zaplatit.“

Jeren si vybavil ženu s koláči, která na Prodavače upírala pohled očí, v nichž nebyl strach, ale touha. Určitě by si dala líbit projížďku. Kdyby byl Oliver sám...

„Nikdy.“ Oliver zakroutil hlavou; pozorně sledoval jeho myšlenky a rozuměl. „Nikdy bych nezradil svou Lejdju.“

Jeren vyskočil na břeh a hledal nějaký strom nebo kořen, k němuž by pramičku přivázal. Konečně našel dost velký kámen a obtočil kolem něj provaz. Slyšel, jak se Oliver brodí ke břehu a povídá si s vodou v cizí řeči, plné vrčivých a kvílivých zvuků. Otřásl se. Tady je až moc tma. A žádné dřevo na oheň nenajdeme, vždyť není vidět na krok.

Ale Oliver objevil suché křoví na kraji lesa, který ani tak neviděli, jako spíš jen tušili. Za chvíli oheň hořel a oba plavci se dělili o opečenou klobásu – dar další ženy, která dobrovolně zaplatila za jablka.

Jestlipak osud lidí závisí na tom, zda zaplatí nebo ne, přemítal Jeren. Spíš asi ne. Není to spravedlivé, vůbec ne. Vzpomínal, který z jejich malých vesnických bůžků měl pásku přes oči – byl to Osud, nebo Spravedlnost? Asi oba. Vlastně na ně ani nechtěl vzpomínat, a už vůbec se mu nechtělo přemýšlet, co by mu o spravedlnosti řekla matčina moudrost.

„Že není pro dospělé. Že je to jenom hloupá pohádka pro děti,“ zamumlal. „Zapomínám nějak moc rychle a snadno,“ dodal už srozumitelně.

„Nemůžeš přecházet mezi světy a zachovat si paměť netknutou,“ mínil Oliver. „Tak jsem to aspoň slyšel vyprávět. Jenom vandre... Ale možná jsi vandre, kdo ví?“

Oliver – vyprávění

Ke spícímu mostu se přivalila půlnoc. Oliver byl vzhůru a čekal. Úderem půlnoci, vybavil si zapomenutý výraz, kam se kčertu ztratily všechny věže s hodinami? Tak se to říkalo. Něco nastane *úderem půlnoci*. Bim. Bam.

A jsou tady.

Po vodě připlouvaly lodě stříbrolovců, které nikdy nedoplují do Zaříčí. Nebo ano? Oliver se nacvičeným hmatem přitáhl k hornímu okraji sítě, připevněnému ke kamennému zábradlí. Vzepřel se nohama, téměř se napřímil a šplhal po síti jako po žebříku, dokud se z ní úplně nevymotal. Přehoupl se přes zábradlí, dopadl bezpečně na obě nohy.

Jeho tiché šplhání vzbudilo několik tuláků v sítích. Ti se teď překotně škrábali nahoru. Na kraji mostu zaplápolal oheň strážce, plameny vyšlehly do výšky.

„Útok!“ ozvalo se. Vzápětí se všude zvedla vlna křiku a jekotu, v níž se nedala rozeznat slova.

Na kraji mostu se vzdouvala bitva. Na jedné straně spáry, tesáky, žhnoucí oči a běsnící hlad, na druhé roztřesené plameny pochodní a zbraně, vyrobené z čehokoli, co bylo dost tvrdé a těžké. Kovárny už neexistovaly, leda snad ve tvrzích stříbrolovců, jež se podle pověstí na noc schovávaly pod zem a ráno z ní zase vystupovaly současně se sluncem. Tvrze stříbrolovců Oliver vždycky považoval za fata morganu

(i když dnes už málokdo věděl, co to původně znamenalo); podle něj za tohle všechno byli zodpovědní upíři nebo spáči a ti i oni k tomu měli své vlastní důvody. Kovy byly vzácné, stříbro mělo obrovskou cenu; pověsti představovaly něco jako přídavek zdarma.

Rozběhl se po volné stezce ke břehu. Už viděl, jak moc je to zlé. Šelmy podobné vlkům či obrovským huňatým psům, panterům i medvědům se vrhaly na obránce mostu v dlouhých sebevražedných skocích. Prokousnout nebo rozdrásat hrdlo, zabít, a vzápětí se bezmocně svalit na prastarou dlažbu a odejít ze světa a života s posledním přišerným zavytím. To způsobila voda pod nimi, ta je zabíjela.

Kdo jim to přikázal, kdo je k tomuhle popíchl, přemítal Oliver, zatímco střílel z praku kameny, zahnutými rezavými hřebíky a vším, co sebral ze země. Zády se opíral o sloupek zábradlí a pozorně sledoval útočníky. Nestřílel naslepo; vyčkával, až se některý z nepřátel vztyčí na zadní nebo ve skoku odhalí hrdlo. Jindy mířil na oči – obtížný cíl, ale zato zásah zaručeně účinný.

Zatím bylo obránců dost. Vlastně spíš překáželi jeden druhému, hemžili se a klopýtali, zkrátka předváděli typický obrázek začátku bitvy, kterou nikdo nenacvičil a nikdo ji neřídí. Později se všechno vytřídí a utřepe, nešikovní odpadnou, zbudou jen zkušené bojovníci a ti, kdo prostě mají štěstí.

Oliver trefil kamenem do oka obrovského vlka, který se vrhal na Kajzra. Zrzek nezaváhal a bodl protivníka kopím – což byl tlustý klacek se železnou, stokrát broušenou špičkou. Kajzr ujde, uvažoval Oliver chladně, zato ten kluk vedle něj asi nepřežije. Proč k nim leze tak blízko? Jasně, má jenom nůž, ale co mu brání pořádit si na něj delší násadu?